Verschillende dimensies CVS gebundeld

Met *Moe of Vermoeid? CVS gewikt en gewogen* is er een uitgebreid overzichtswerk over het chronischevermoeidheidssyndroom op de markt. Het gevarieerde boek nodigt uit tot discussie en roept op tot een positieve mentaliteitswijziging.

Het chronischevermoeidheidssyndroom of CVS is een aandoening waaraan verschillende dimensies en visies gekoppeld worden. Dit nieuwe standaardwerk laat dan ook de verschillende betrokken partijen uit binnen- en buitenland aan het woord. Het kwam er op initiatief van Prof. ir. Luc Lambrecht

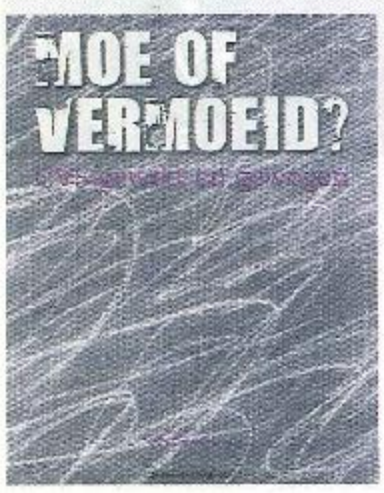

(Biomed Flanders en het CVS Forum) en Geert Meersdom van de CVS Contactgroep, na een Benelux-symposium in 2008. Daar groeide immers het idee om de toen geformuleerde professionele gedachten te bundelen en te publiceren.

Volgens de initiatiefnemers werd er aan de volgorde van de hoofdstukken geen hiërarchische waarde toegehecht.

Getuigenissen

Het boek bevat onder meer bijdragen van Prof. Boudewijn Van Houdenhoven, lid van het multidisciplinair CVS-referentiecentrum UZ Leuven, van Filip Van Den Eede, medisch coördinator psychiatrie UZA en van Kenny De Meirleir van de Vakgroep Menselijke Fysiologie aan de VUB. Verder zijn er opmerkelijke artikels over de aanpak van kinderen met CVS in het Zeepreventorium van De Haan en over pragmatische richtlijnen voor de eerste lijn.

De uitgave is gericht op iedereen die interesse heeft voor het onderwerp: van artsen tot patiënten en familieleden. Het bevat dan ook een aantal persoonlijke getuigenissen, zoals die van Mieke Gillis. Ze kreeg de ziekte toen ze 19 was en vecht er intussen al 15 jaar tegen. Patiënten kunnen ook boeiende informatie vinden over bijvoorbeeld relaxatietherapie en kinesitherapie. Ter afwisseling is er ook ruimte voor poëzie en voor tekeningen.

Het werk lijkt een hele klepper, maar wordt door de afwisselende hoofdstukken en de variatie toch een haalbare kaart.

Karolien Van de Velde

Moe of Vermoeid? CVS gewikt en gewogen.
CVS Contactgroep
Standaard Uitgeverij
352 blz.
ISBN 978 90 341 9348 3

Met Baloe naar het ziekenhuis

Kindjes die opgenomen worden op de afdelingen pediatrie en spoed van het Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart in Tienen krijgen voortaan gezelschap van het beertje Baloe. Dat is het hoofdpersonage in een nieuw kinderboekje van het ziekenhuis.

De kinderafdeling van het ziekenhuis was toe aan een nieuwe onthaalbrochure, met informatie op kindermaat. "Daarom stapten we af van het klassieke model en opteerden we voor een kinderboekje dat informeert en gevoelens bespreekbaar maakt", zegt **Marijke Meys**, hoofdverpleegkundige pediatrie.

Copywriter Anne-Mie Jaspers zorgde voor de tekst en huisfotografe Heidi Rombouts voor duidelijke foto's. "Met tekeningen riskeer je dat het kind het verband met de werkelijke situatie niet kan leggen. Daarom kozen we voor foto's zoals die ook vaak in beeldwoordenboekjes staan", voegt **Karla Venken** van de communicatiedienst daar aan toe. Leuke toemaatjes zijn een uitneembare speelposter en een postkaartje dat het kind tijdens zijn verblijf kan versturen.

K.V.d.V.

Voor uw patiënten met neuropathische pijn ten gevolge van:

- Diabetes
- Post-herpes zoster
- Kanker
- Een voorafgaand CVA/TIA
- Multiple sclerose
- Een dwarslesie van het ruggenmerg/ myelopathie
- Een spooklidmaat
- Een voorafgaand traumatisch of chirurgisch letsel
- Een HIV infectie
- Een medicamenteuze neuropathie
- Een postradiatie neuropathie

Terugbetaling in Bf via de specialist.
Hernieuwing van de verlenging door de behandelende arts.

Vanaf 1 mei 2010

Vereenvoudigde terugbetaling voor uw diabetespatiënten

- Diabetesconventie (DC)
- Zorgtraject diabetes (ZTD)

Terugbetaling in Bf a posteriori*.
Voorschrift door de behandelende arts of de specialist.

*Alle voorwaarden van de Bf blijven van toepassing

Voor meer informatie: • www.pfizerpro.be

LYRICA® PREGABALIN
Fast onset. Sustained relief.[1,2]

Referenties: 1. Feuerstein R. et al. Efficacy and Onset of Action of Pregabalin in Neuropathic Pain Patients. Diversity 2008; 35:285-289. 2. Stacey R. et al. Pregabalin in the treatment of Refractory Neuropathic Pain: Results of a 15- month Open- Label Trial. Pain medicine 2008, Vol. 9.

LYRICA® CAPS 75 MG X 14 PP € 19,35
LYRICA® CAPS 150 MG X 14 PP € 32,15
LYRICA® CAPS 300 MG X 14 PP € 45,30
LYRICA® CAPS 75 MG X 56 PP € 49,05
LYRICA® CAPS 150 MG X 56 PP € 84,22
LYRICA® CAPS 300 MG X 56 PP € 124,71
LYRICA® CAPS 150 MG X 200 PP € 241,08
LYRICA® CAPS 300 MG X 200 PP € 352,94

DAAN VAN HET GENEESMIDDEL LYRICA® **KWALITATIEVE EN KWANTITATIEVE SAMENSTELLING** LYRICA® 75 mg harde capsules: elke harde capsule bevat 75 mg pregabaline. LYRICA® 150 mg harde capsules: elke harde capsule bevat 150 mg pregabaline. LYRICA® 300 mg harde capsules: elke harde capsule bevat 300 mg pregabaline. **FARMACEUTISCHE VORM** 75 mg: Harde capsule. 75 mg capsule: witbeurtige harde gelatine capsule met opdruk "Pfizer" op het bovenste deel en "PGN 75" op het onderste deel van de capsule in zwarte inkt. 150 mg: Harde capsule 150 mg capsule: witte harde gelatine capsule met opdruk "Pfizer" op het bovenste deel en "PGN 150" op het onderste deel van de capsule in zwarte inkt. 300 mg: Harde capsule 300 mg capsule: witbeurtige harde gelatine capsule met opdruk "Pfizer" op het bovenste deel en "PGN 300" op het onderste deel van de capsule in zwarte inkt. **KLINISCHE GEGEVENS** **Therapeutische indicaties** Neuropathische pijn: Lyrica® is geïndiceerd voor de behandeling van perifere en centrale neuropathische pijn bij volwassenen. Epilepsie: Lyrica® is geïndiceerd als adjuvante therapie bij volwassenen met partiële epileptische aanvallen of secundair veralgemeende aanvallen. Gegeneraliseerde angststoornis: Lyrica is geïndiceerd voor de behandeling van gegeneraliseerde angststoornis (GAD) bij volwassenen. **Dosering en wijze van toediening** Het doseringsgebied is 150 tot 600 mg per dag, te verdelen over twee of drie gelijke giften. Lyrica® kan met of zonder voedsel worden ingenomen. Neuropathische pijn: De behandeling met pregabaline kan geïnitieerd worden met een dosis van 150 mg per dag. Afhankelijk van de individuele reactie en tolerantie van de patiënt, kan de dosis na een periode van 3 tot 7 dagen worden verhoogd tot 300 mg per dag verdeeld over twee of drie giften, en indien nodig, worden verhoogd na een extra periode van 7 dagen tot een maximum dosering van 600 mg per dag. Epilepsie: De behandeling met pregabaline kan worden geïnitieerd met een dosis verdeeld over twee of drie doseringen van 150 mg per dag. Afhankelijk van de individuele reactie en tolerantie van de patiënt, kan de dosering na 1 week worden verhoogd tot 300 mg per dag. Na een extra week kan de maximale dosering van 600 mg per dag worden bereikt. Gegeneraliseerde angststoornis: Het doseringsgebied is 150 tot 600 mg per dag, te verdelen over twee of drie gelijke giften. De noodzaak om te behandelen dient regelmatig opnieuw geëvalueerd te worden. De pregabalinebehandeling kan geïnitieerd worden met een dosis van 150 mg per dag. Afhankelijk van de individuele reactie en tolerantie van de patiënt, kan de dosis na 1 week verhoogd worden tot 300 mg per dag. Na een extra week kan de dosis verhoogd worden tot 450 mg per dag. De maximale dosering van 600 mg per dag kan na nog een extra week worden bereikt. Stopzetten van de pregabalinebehandeling: Indien de behandeling van neuropathische pijn of epilepsie met pregabaline stopgezet dient te worden, is het volgens het huidige klinische gebruik aanbevolen dit geleidelijk te doen over een periode van minimaal 1 week, onafhankelijk van de indicatie. ***Patiënten met nierfunctiestoornis:*** Pregabaline wordt hoofdzakelijk uit de systemische circulatie geëlimineerd door renale excretie als onveranderde stof. Aangezien de pregabalineklaring recht evenredig is met de creatinineklaring, dient de dosisreductie bij patiënten met een nierfunctiestoornis op individuele basis te worden bepaald overeenkomstig de creatinineklaring (ClCr), zoals aangegeven in tabel 1, waarbij de volgende formule wordt gebruikt: Clcr(ml/min)=1,23x[140-leeftijd(jaren)] x gewicht(kg) / (serumcreatinine (mol/l) (of 423 voor vrouwen). Pregabaline wordt efficiënt verwijderd uit het plasma door hemodialyse (halfw van de stof is 4 uren). Bij hemodialyse patiënten dient de dagelijkse dosering pregabaline aangepast te worden op basis van de nierfunctie. Naast de dagelijkse dosering dient een aanvullende dosis te worden gegeven onmiddellijk na elke 4-uur durende hemodialyse behandeling (zie tabel 1). Tabel 1: Pregabaline dosisaanpassingen op basis van de nierfunctie Creatinineklaring (Clcr) (ml/min); Totale dagdosering pregabaline* Startdosering (mg/dag) Maximum dosering (mg/dag); Doseringsschema: ≥60 150 600; 150 of TID: ≥30 - <60; 75 300; 150 of TID: ≥ 15 - < 30; 25-50 150; QD of BID; < 15; 25 75; QD Aanvullende dosis na hemodialyse (mg) 25 100 Enkelvoudige dosis; TID = drie aparte doses; BID = twee aparte doses; QD = éénmalige dagdosis *Totale dagelijkse dosering (mg/dag) dient te worden verdeeld zoals aangegeven bij het doseringsgebied en het aantal mg per inname te verlengen +Aanvullende dosis is een enkelvoudige supplementaire dosis **Gebruik bij patiënten met leverfunctiestoornis:** Bij patiënten met leverfunctiestoornis is geen dosisaanpassing noodzakelijk. **Gebruik bij kinderen en adolescenten (12 tot 17 jaar):** Lyrica werd niet onderzocht voor het gebruik bij kinderen jonger dan 12 jaar en adolescenten (12 tot 17 jaar) wat de onmiddellijke gegevens over de veiligheid en de werkzaamheid. **Gebruik bij ouderen (ouder dan 65 jaar):** Bij oudere patiënten kan een dosisreductie van pregabaline nodig zijn door een verminderde nierfunctie (zie patiënten met nierfunctiestoornis). **Contra-indicaties** Overgevoeligheid voor het werkzame bestanddeel of voor één van de hulpstoffen. **Bijwerkingen** In het klinisch onderzoeksprogramme van pregabaline waren meer dan 8.900 patiënten geïncludeerd die aan pregabaline werden blootgesteld, waarvan meer dan 5000 patiënten in dubbelblinde placebo gecontroleerde studies. De vaakst gemelde bijwerkingen waren duizeligheid en slaperigheid. De bijwerkingen waren meestal mild tot matig in intensiteit. In alle gecontroleerde studies was de uitvalsfrequentiegraad door bijwerkingen 13% bij patiënten die pregabaline kregen en 7% bij patiënten die placebo kregen. De meest voorkomende bijwerkingen die resulteerden in stopzetting van de pregabaline behandeling waren duizeligheid en slaperigheid. In de onderstaande tabel staan alle bijwerkingen die optraden met een incidentie groter dan die van placebo en bij meer dan één patiënt, ondervermeld per klasse en frequentie (zeer vaak (≥ 1/10); vaak (≥ 1/100 < 1/10); soms (≥ 1/1000 < 1/100) en zelden (≤ 1/1000)).Binnen iedere frequentiegroep worden bijwerkingen gerangschikt naar afnemende ernst. De opgesomde bijwerkingen kunnen ook verband houden met het onderliggende ziektebeeld en/of gelijktijdig toegediende medicatie. ***Organenklasse: bijwerkingen: Infecties en parasitaire aandoeningen*** Zelden: nasofaryngitis ***Bloed- en lymfestelselaandoeningen*** Zelden: neutropenie ***Immuunsysteemaandoeningen*** Frequentie niet bekend: overgevoeligheid, angio-oedeem, allergische reactie ***Voedings- en stofwisselingsstoornissen*** Vaak: toegenomen eetlust Soms: anorexie Zelden: hypoglykemie ***Psychische stoornissen*** Vaak: euforie, verwarring, prikkelbaarheid, afgenomen libido Soms: hallucinaties, paniekaanvallen, rusteloosheid, agitatie, depressie, abnormale gedachtegang, depersonalisatie, toegenomen slapeloosheid, moeilijk op woorden kunnen komen, abnormale dromen, toegenomen libido, anorgasmie, apathie Zelden: disorbitale, toegenomen stemming Frequentie niet bekend: agressie ***Zenuwstelselaandoeningen*** Zeer vaak: duizeligheid, slaperigheid Vaak: ataxie, stoornissen coördinatie, tremor, dysartrie, geheugenstoornis, aandachtsstoornis, paresthesie Soms: syncope, stupor, myoclonus, gevoelsverminderde hyperactiviteit, agnosie, dysklesie, passende duizeligheid, intentie tremor, dysdiadochokinesie, cognitieve functiestoornis, dysgrafie, hypoesthesie, amnesie, hyporeflexie, brandend gevoel Zelden: hypokinesie, parosmie, dysgeusie Frequentie niet bekend: verlies van bewustzijn, gezichtsveld defecten, nystagmus ***Oogaandoeningen*** Vaak: wazig zien, dubbele Soms: verminderd zien, oogpijn, gezichtsvelddefecten, verminderde gezichtsscherpte, oogjeuk, asthenopie, droge ogen, verhoogde traanvorming Zelden: perifere glaucoomvorm, oscillopsie, afwijkende visuele diepteperceptie, tunnelzicht, oogzwelling, mydriasis, strabisme, visuele helderheid Frequentie niet bekend: verlies van het gezichtsvermogen, keratitis ***Evenwichtsorgaan- en ooraandoeningen*** Vaak: vertigo Zelden: hyperacusis ***Hartaandoeningen*** Soms: tachycardie, eerste graads atrioventriculair block Zelden: sinus tachycardie, sinus bradycardie, sinus aritmie Frequentie niet bekend: congenitaal hartfalen, QT verlenging ***Bloedvataandoeningen*** Soms: blozen, vasodilatatie, hypertensie, hypotensie Zelden: perifere koudheid ***Ademhalingsstelsel-, borstkas- en mediastinumaandoeningen*** Soms: dyspnoe, droge neus Zelden: epistaxis, longoedeem, nasale congestie, rhonchi Frequentie niet bekend: pulmonair oedeem ***Maagdarmstelselaandoeningen*** Vaak: braken, droge mond, constipatie, flatulentie Soms: abdominale distensie, gastro-oesofagale reflexziekte, hypersalivatie, speekselproductie, orale hypoesthesie Zelden: ascites, pancreatitis, dysfagie Frequentie niet bekend: gezwollen tong, diarree, misselijkheid ***Huid- en onderhuidaandoeningen*** Soms: zeurderige huiduitslag, zweetneiging Zelden: urticaria, angioneurotisch Frequentie niet bekend: Stevens-Johnson-syndroom, jeuk ***Bot-, skeletspierstelsel- en bindweefselaandoeningen*** Soms: spierkrampen, zwelling van gewrichten, spierkramp, myalgie, artralgie, rugpijn, pijn in extremiteiten, spierstijfheid Zelden: rhabdomyolyse, cervicale spasme, nekpijn ***Nier- en urinewegaandoeningen*** Soms: urine incontinentie, dysurie Zelden: nierfalen, oligurie Frequentie niet bekend: urineretentie ***Voortplantingsstelsel- en borstaandoeningen*** Vaak: erectiele disfunctie Soms: vertraagde ejaculatie, seksuele disfunctie Zelden: gynaecomastie, galactorroe, borstpijn, droesheid, borstpijnpatiënt ***Algemene aandoeningen en toedieningsplaatsstoornissen*** Vaak: abnormale gang, een dronken gevoel hebben, vermoeidheid, perifeer oedeem, oedeem Soms: vallen, ziekteverlies gevoel op de borst, asthenie, dorst, pijn, abnormaal gevoel, koude rillingen Zelden: algemeen lichamelijk verval, koorts Frequentie niet bekend: geschrokkenheid ***Onderzoeken*** Vaak: gewichtstoename Soms: verhoogd creatinine fosfokinase in het bloed, verhoogd alanine aminotransferase, verhoogd aspartaat aminotransferase, afname van het aantal bloedplaatjes Zelden: verhoogd glucose in het bloed, verlaagd kalium in het bloed, afname van het aantal witte bloedcellen, verhoogd creatinine in het bloed, gewichtsafname **FARMACEUTISCHE GEGEVENS** **Houdbaarheid** 3 jaar. **Speciale voorzorgsmaatregelen bij bewaren** Voor dit geneesmiddel zijn er geen speciale voorzorgen voor de bewaring. **HOUDER VAN DE VERGUNNING VOOR HET IN DE HANDEL BRENGEN** Pfizer Limited Ramsgate Road. Sandwich. Kent. CT13 9NJ. Verenigd Koninkrijk **AFLEVERING:** op medisch voorschrift **NUMMER(S) VAN DE VERGUNNING VOOR HET IN DE HANDEL BRENGEN** EU /1/04 /279 /012-013 - EU /1/04 /279 /018-019 - EU /1/04 /279 /024-025-EU/1/04/279/031-EU/1/04/279/036 **DATUM VAN DE EERSTE VERGUNNING/HERNIEUWING VAN DE VERGUNNING** 06 /juni/2004 **DATUM VAN DE HERZIENING VAN DE TEKST** 23/12/2009

Pfizer